

Tugi ja toetusvõimalused alustavale ühistule, kapitali kaasamine

Lembit Ostra
konsulent

Märts 2017

Tootjarühma tunnustamine

Tunnustamine on menetlus, mille käigus hinnatakse taotleja vastavust asjakohastes Euroopa Liidu õigusaktides ning ELÜPS seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuetele.

- Tingimused põllumajandussektori tootjarühmale
 - Tootjarühmal on vähemalt 5 sõltumatut liiget kes on kantud äriregistrisse
 - Liikmed toodavad tootjarühma põhitoodet ja turustavad seda tootjarühma kaudu
 - Liikmete müügitulust vähemalt 50% on omatoodetud või omatoodangu töötlemisest saadud

Tootjarühma tunnustamine

- Tootjarühmal on äriplaan tunnustamise taotlemise aastaks ja sellele järgnevaks viieks aastaks
- Tootjarühmal on ühine põhitootte tootmise , töötlemise ja ühisturustamise eeskiri, mis aitab liikmetel paranda toodangu kvaliteeti
- 75% liikmete poolt toodetud põhitootest turustatakse läbi tootjarühma
- Tootjarühma liikmetest vähemalt 80% tegeleb põhitootte tootmise ja turustamisega
- Minimaalne liikmete põllumajandusliku toodangu müügist saadud müügitulu on vähemalt 35 000 €
- Kui liikmed tegelevad teravilja, rapsi ja lehmapiima tootmisega, siis müügitulu vähemalt 350 000 €

Tootjarühma tunnustamine

- Metsandussektori tootjarühm
 - Tootjarühma liikmeks on metsaühistud
 - Puidu ning selle töötlemisel saadud toodete ühisest turustamisest saadud müügitulu oli tunnustamisele eelneval aastal vähemalt 1 000 000 €
 - Tootjarühmal on äriplaani tunnustamise taotlemise aastaks ja sellele järgnevas viieks aastaks, milles on kavandatud konkreetsed, asjakohased ja põhjendatud tegevused puidu ja selle töötlemisel saadud toodete tootmise, töötlemise ja ühiselt turustamise ning tootjarühma arenguks, sealhulgas tootjarühma müügitulu ja liikmete arvu kasvuks

Tootjarühma tunnustamine

- Tootjarühmal on vormikohane ühine metsaraiete tegemise ja uue metsa istutamise eeskiri, mis aitab liikmetel taastada metsa potentsiaali ning tagada keskkonnahoidu
- Tootjarühm näeb ette liikmete puidumüügi suurendamist tootjarühma kaudu

Tootjarühma loomise ja arendamise toetus (MAK 2014-2020 meede 9.1)

- Toetust saab taotleda tootjarühma loomise ja arendamisega seotud tegevuste kohta, mis on kooskõlas tootjarühma **tunnustamisel esitatud äriplaaniga**.
- Äriplaanis peab planeerima tegevusi ja püstitama konkreetse eesmärgi viie aasta perspektiivis.

Toetuse suurus

	toetuse maksimaalne %		toetuse maksimaalne suurus
	müügitulule kuni 1 000 000 €	müügitulu osale, mis ületab 1 000 000 €	
Esimesel ja teisel aastal arvates tunnustamisest	10	5	100 000
Kolmandal aastal arvates tunnustamisest	8	4	95 000
Neljandal aastal arvates tunnustamisest	6	3	90 000
Viiendal aastal arvates tunnustamisest	4	2	85 000

**Maksimaalne võimalik toetus viie aasta jooksul
kuni 470 000 €**

Tunnustatud tootjarühma põllumajandussaaduste töötlemise ja turustamise toetus (meede 4.2.3)

- Meetme üldeesmärgiks on aidata kaasa jaekaubandusele suunatud kõrgema lisandväärtusega toodete töötlemise osakaalu suurendamisele, mis aitaks tagada turult kõrgema ja stabiilsema sissetuleku kõigile tarneahela lülidele ja kõrgema lisandväärtusega toodete töötlemise efektiivsuse tõstmisele.
- Lisaeesmärgiks arendada ühisturustamist, mis tõstaks tootjarühmade konkurentsivõimet lisaks siseturul ka välisturgudel.

Tunnustatud tootjarühma põllumajandussaaduste töötlemise ja turustamise toetus (meede 4.2.3)

- Toetust saab EL toimimise lepingu lisaga I hõlmatud põllumajandustoodetest toodete töötlemiseks, turustamiseks või töötlemiseks ja turustamiseks vajalikus seadme ostmiseks või ehitise ehitamiseks
- Lubatud on
 - Ehitise ehitamine- püstitamine, laiendamine, rekonstrueerimine, paigaldamine
 - Seadme ostmine, paigaldamine, seadistamine, kasutusõpetus
 - Seadme kasutamise tarkvara ostmine, paigaldamine
 - Seadme kasutamiseks vajalik IT seadme ostmine

Tunnustatud tootjarühma põllumajandussaaduste töötlemise ja turustamise toetus (meede 4.2.3)

- Toetuse määr:

mikro- või väikeettevõttele- 40%

keskmise suurusega ettevõtte- 35%

suurettevõtte- 25%

Mahetootjad +5%

Puu- ja köögivilja või põllumajandusloomade turustamisel +5%

- Toetuse maksimaalne suurus kuni 2 000 000 € programmiperioodil kokku

Põllumajandustoodete töötlemise ja turustamise investeringutoetus suurprojektide elluviimiseks meede 4.2.4

- Meetme sihtrühmaks vaid piimandussektor
- Toetatakse
 - Lehmapiima töötlemiseks või töötlemiseks ja turustamiseks vajaliku seadme ostmist
 - Lehmapiima töötlemiseks või töötlemiseks ja turustamiseks vajaliku ehitise ehitamine
 - Eelneva tulemusena peab tekkima uus ühistuline piimatööstus
- Toetuse minimaalne suurus 2 M€ ja maksimaalne suurus kuni 15 M€

Põllumajandusettevõtja tulemuslikkuse parandamise investeeringutoetus (meede 4.1)

- Meetme üldeesmärk on põllumajandus-ettevõtete tulemuslikkuse parandamine ja keskkonnahoidliku põllumajandustootmise arendamine.
- Meetme spetsiifilised eesmärgid on:
 - põllumajandusettevõtete tulemuslikkuse parandamine tootmise nüüdisajastamise ja ühise majandustegevuse edendamise kaudu;
 - keskkonnahoidlike põllumajandus- ja loomakasvatusehitiste rajamine ja uuendamine;

Põllumajandusettevõtja tulemuslikkuse parandamise investeeringutoetus (meede 4.1)

- Toetatavad tegevused:
 - Ehitiste ehitamine (laudad, kuivatid, hoidlad)
 - Rajatiste rajamine
 - Investeeringud omatarbeks bioenergia tootmiseks
 - Istandike rajamine
 - Paljundusmaterjali ostmine
 - Mobiilse põllumajandustehnika ostmine
 - Paiksete masinate ja seadmete ostmine
 - Mesindusinventari ostmine

Põllumajandusettevõtja tulemuslikkuse parandamise investeeringutoetus (meede 4.1)

- Toetuse määr
 - Tootjarühmale kuni 45% (traktor kuni 35%)
- Toetuse suurus
 - Tootjarühmale kuni 500 000 € programmperioodil
- Taotluste hindamisel antakse lisapunkte tootjarühmana toetuse taotlejale

Uute toodete, tavade, protsesside ja tehnoloogiate arendamise toetus (meede 16.2)

Uute toodete, tavade, protsesside ja tehnoloogiate arendamise toetuse eesmärgiks on toetada üksikprojekte, mis edendavad koostööd ja arendavad innovatsiooni eelkõige põllumajandus-, toidu- ja metsandussektoris ning lahendavad konkreetsete tootjate ja töötajate tootmisprotsessiga seotud probleeme.

Projektid peavad olema suunatud ettevõtte poolt püstitatud praktilistel vajadustel põhinevate lähteülesannete lahendamisele, mitte eraldiseisvate teadushuvide rahastamisele. Toetatakse koostööd teistes liikmesriikides loodud Euroopa Innovatsioonipartnerluse (edaspidi *EIP*) tööühmadega ning muud arendustegevusele või innovatsiooni arendamisele suunatud piiriülest koostööd.

Uute toodete, tavade, protsesside ja tehnoloogiate arendamise toetus (meede 16.2)

- Toetuse taotleja peab kaasama partnerina projekti kavandamisse ja elluviimisse vähemalt ühe teadus- ja arendusasutuse, kellel on projekti valdkonnas varasem teadus- ja arendustegevuse kogemus ning projekti elluviimiseks vajalikud vahendid, ruumid ja asjaomase kvalifikatsiooniga personal.
- Toetuse määr kuni 90% abikõlblikest kuludest
- Toetuse suurus kuni 350 000 € projekti kohta

Tunnustamata tootjarühm

- Liikmeteks on vähemalt viis sõltumatut liiget, kes ei ole samal ajal teise tunnustama tootjarühma liikmeks
- Tunnustamata tootjarühma põhikirjas sätestatud eesmärk ja tegevusvaldkond on seotud tema liikmete põllumajandusliku tegevusega
- Investeeringutoetustest on võimalik taotleda põllumajandusettevõtja tulemuslikkuse parandamise investeeringutoetust

Metsaühistu toetused

- Metsaühistul peab olema vähemalt 200 liiget
- Toetust on võimalik taotleda:
 - **Metsaühistu toetus.** Toetuse andmise eesmärk on metsandusalase ühistegevuse ja erametsaomanike koostöö arendamine.
 - Metsaühistu toetus hõlmab:
 - 1) rühmanõustamist;
 - 2) metsamajandusalast koostööd;
 - 3) metsaühistu tegevust;
 - 4) koolimetsa asutamist ja tegevuse korraldamist.

Metsaühistu toetused

- Toetust on võimalik taotleda:
 - **Erametsaomanike nõustamiseks.** Toetuse eesmärk on tagada parimatel teadmistel põhinev metsa majandamine ja metsaressursi efektiivsem kasutamine.
 - **Pärandkultuuri säilitamiseks ja eksponeerimiseks.** Toetuse andmise eesmärk on erametsamaal paikneva pärandkultuuri objekti säilimise tagamine ja avalikkusele tutvustamine ning sellele juurdepääsu tagamine.

Metsaühistu toetused

- Toetust on võimalik taotleda:
 - **Metsa uuendamiseks.** Metsa uuendamise toetuse eesmärk on tagada metsaressursi kvaliteedi parandamine ja metsamaa tootmispotentsiaali efektiivsem kasutamine pärast raieid või metsa hukkumist
 - **Metsameetmest.** Metsaala arengu ja metsade elujõulisuse parandamise investeeringutoetus (endised meetmed 1.5.1 ja 1.5.3), kust toetatakse kahjustatud metsa taastamist ja kahjustuse kõrvaldamist, metsa hooldamist, kahjustuste ning metsatulekahju ennetamist. Selles meetmes võib olla alla 200 liikme.

MAK rahastamisvahendid

- Mikro- ja väikeettevõtete kasvulaen
 - Laenu otstarve –investeeringud materiaalsesse ja immateriaalsesse varasse, mis vastavad MAK meetmetele 4.1, 4.2 ja 6.4
 - Laenu suurus 5 000 – 100 000 €
 - Laenu tagasimakseperiood kuni 5 aastat. Võimalik maksepuhkus kuni 3 aastat
 - Tagatiseks saab olla:
 - Kinnisvara
 - Kommertspant
 - Registerpant
 - käendus

MAK rahastamisvahendid

• Pikaajaline investeerimislaen

- Laenu otstarve –investeeringud materiaalsesse ja immateriaalsesse varasse, mis vastavad MAK meetmetele 4.1, 4.2 ja 6.4
- Laenu suurus 250 000 – 1 000 000 €, (tootjarühmale kuni 3 000 000 €). Kooslaenamine krediidiasutusega
- Laenu tagasimakseperiood kuni 15 aastat. Võimalik maksepuhkus kuni 5 aastat
- Tagatiseks saab olla:
 - Kinnisvara
 - Kommertspant
 - Registerpant
 - käendus

Täna tähelepanu eest!
Lembit Ostra
tel 52 23 599
e-post: lembit@konsulent.ee

Kontakt:
Eesti Maaülikool
Majandus- ja sotsiaalinstituut
rando.varnik@emu.ee